

Kursrapport

31BIA2 Bibliotek och användare 2, 7,5 hp NGBIB15h

1. Om kursen

Kursen har gått på campus period 2 våren 2017. Målen har varit:

med avseende på *kunskap och förståelse*

- kunna förklara hur en vald användargrups informationsbehov, medievanor, informationssökning och informationsanvändning varierar i olika kontexter.
- kunna redogöra för och problematisera arbetsmetoder och verktyg för tillgängliggörande i bibliotekssammanhang.

med avseende på *färdigheter och förmågor*

- kunna planera och genomföra en användarstudie genom intervjuer.
- kunna genomföra och presentera ett sökuppdrag åt en användare.

med avseende på *värdering och förhållningssätt*

- kunna söka, värdera, tillägna sig och presentera aktuell forskning om olika aspekter på samspel mellan användare, bibliotek och informationssystem.

Kursens innehåll inriktade sig på hur en användarstudie kan planeras och genomföras kring en specifik användargrupp. Intervju som metod gavs särskild vikt. Med hjälp av intervju och tidigare forskning undersöktes informationsbehov, informationssökning och informationsanvändning hos en användargrupp utifrån sociala och kulturella villkor. I detta sammanhang diskuterades tillgänglighet och utveckling av arbetsmetoder och verktyg. Självständig informationssökning utgjorde en viktig del av kursen. Undervisningen har bedrivits i form av föreläsningar, workshops, handledning, seminarier och grupparbete.

45 studenter registrerade sig på kursen. Vid kursslut var det 40 personer som var helt klara med kursen, av övriga 5 har 4 stycken gjort klart delar av examinationerna. Överlag var det många studenter som fick komplettera sina uppgifter innan de var helt klara. 14 personer fick VG på kursen som helhet.

2. Muntlig kursutvärdering

Vid slutseminariet genomfördes muntlig utvärdering. Studenterna var överlag nöjda med kursen och flera var mycket nöjda med slutseminarierna. Största utmaningen var att arbeta i grupp. Flera studenter uttryckte att det var för få föreläsningar i kursen, att workshopen med biblioteket borde utmana studenterna mer och att workshopen i intervju som metod borde innehållit övningar. Många studenter uttrycker att sökuppdraget var ett givande och roligt uppdrag.

Att vara opponert upplevdes av en del som en svår uppgift. Önskemål om mer undervisning och tydligare kriterier inför agerandet som opponert vid slutseminariet framfördes.

3. Skriftlig kursutvärdering

Studenternas synpunkter och upplevelse av kursen har samlats in genom en elektronisk enkät i PingPong. 17 studenter av 46 har besvarat enkäten (36 %). Nedan följer en redovisning och sammanställning av enkätens frågor och i en del fall kommenterat av kursansvariga.

I vilken utsträckning tycker du att du har uppnått kursens mål?

53 % menar att de nått målen till ganska stor utsträckning, 41 % till mycket stor utsträckning. Endast en student har svarat i "mycket liten utsträckning". Ett gott resultat från den grupp av studenter som deltagit i enkäten.

I vilken utsträckning har undervisningsformerna varit till hjälp för ditt lärande?

De former som använts i kursen är föreläsningar, workshop om intervju som metod och intervjuguide, workshop om informationssökning av användarstudier samt APA, handledning, grupparbete och slutseminarier med opponering. Tre personer har svarat mycket liten eller ganska liten utsträckning, resterande har svarat i ganska stor till mycket stor utsträckning.

Kommentarerna till frågan visar en stor bredd på hur undervisningsformerna upplevts och varit till hjälp för lärandet. Någon student skriver att workshopen med APA-referenser var för basic och att detta hade gått igenom tidigare medan en annan student skriver att det var bra med workshop om APA-referenser och skulle gärna se fler av dessa, kanske en gång per termin.

Kommentarerna om handledningen är i det stora mycket positiva, dock går att utläsa en frustration kring att handledare och examinator tycker olika (se ytterligare kommentarer).

Kursansvariga har för avsikt att behålla undervisningsformerna. Däremot kommer vi att utveckla vissa inslag, t ex workshopen där inslaget om att söka information om användare kommer att tidigareläggas i kursen samt fördjupas. Handledningen uppfattar vi som ett viktigt inslag och även fortsättningsvis kommer undervisande lärare att träffas innan och efter handledning samt innan examination för att få en så stor samsyn som möjligt.

I vilken utsträckning har kurs och den egensökta litteraturen varit till hjälp för ditt lärande?

Majoriteten av svaren tycker att litteraturen varit till ganska stor till mycket stor användning (ca 94 %). Flera av kommentarerna visar på att den egensökta litteraturen har varit mest användbar och att kurslitteraturen lästs utifrån den grupp som valts att studera.

Ungefär hur många timmar per vecka har du i genomsnitt lagt ner på arbete med kursen?

I vilken utsträckning har arbetsbelastningen varit jämnt fördelad över de drygt 10 veckor som kursen pågick?

64 % har lagt ned mellan 31-40 timmar per vecka, hela 12 % har lagt 20 eller färre timmar per vecka, vilket vi menar inte räcker för att lyckas nå ett tillfredställande resultat. Å andra sidan har 18 % lagt över 40 timmar per vecka. Vi lärare tolkar svaret som att arbetsbelastningen varierat och funderar över om det hänger ihop med att större delen av kursen innebär arbete i grupp och att insatserna där varierat mellan individerna. I kommande kurser kommer den individuella insatsen synliggöras på ett tydligare sätt genom loggboksskrivning och gruppstorleken kommer att minskas.

Av svaren framgår att det varit mer intensivt i slutet av kursen, men att det berott på kursdeltagarna själva. En kommentar menar att de andra i gruppen haft ett annat tempo vilket inneburit att vissa saker har skjutits upp till sista veckan och det gjorde det hela stressigt på slutet. Lärarna i kursen har försökt att få en jämn arbetsfördelning genom att ha olika deadlines och i föreläsningar och

kursinformation tryckt på vikten av att göra en tidsplan för hur de olika delarna i studien ska genomföras.

I vilken utsträckning tycker du att examinationen har stämt överens med kursens mål?

Kursen har examinerats genom en användarstudie med tillhörande sökuppdrag vilka har ventilerats vid ett slutseminarium. Svaren i enkäten visar att alla utom en tycker att examinationen stämt från ganska stor till mycket stor utsträckning. Detta överensstämmer med de muntliga kommentarerna som lämnades vid slutseminarierna och lärarnas uppfattning. I fritextsvaren framkommer att tidsfördelningen varit ojämn vid något av slutseminarierna, något som vi lärare tar med oss till nästa kursomgång. Naturligtvis ska tiden fördelas så jämt som möjligt mellan rapporterna som ska ventileras. En kommentar påpekar att det är svårt att urskilja vem som har gjort vad i ett grupparbete. I kursen har vi försökt säkerställa den individuella delen med att alla ska genomföra var sin intervju samt ett individuellt sökuppdrag och dessutom beskriva arbetsprocessen i en bilaga till rapporten. Till nästa kurstillfälle kommer den individuella delen utökas med en loggbok där t ex kurslitteratur och processen med användarstudien ska behandlas. Sökuppdraget kommer därför att utgå.

I vilken utsträckning upplever du att kursen har knutit an till de professionella fält utbildningen förbereder för?

På denna fråga har kursdeltagarnas svar varierat men majoriteten anger att kursen knutit an till det professionella fältet i ganska stor utsträckning. En av kommentarerna menar att den inte kommer att använda sig av intervjuer i det kommande arbete och att arbetet kan utföras utan denna kurs. En kommentar som kursansvariga finner märklig då kunskap om användare är en viktig del i det dagliga mötet med biblioteksanvändare. Likaså ligger intervjuteknik inte långt ifrån referenssamtalets metodik. En kursdeltagare menar att sökuppdraget åt en användare tillförde mycket där informationssökning är A och O i biblioteksarbete.

I vilken utsträckning upplever du att kursen har knutit an till forskning inom kursens ämnesområden?

Här svarar också de flesta kursdeltagarna att den gjort det från ganska stor till mycket stor utsträckning. I kommentarerna framkommer det att kursdeltagarna fått förkovra sig i Bol-giganterna och arbeta stenhårt med formalia, vilket är lite mer forskningsinriktat än tidigare kurser.

Har du fler synpunkter om hur vi kan vidareutveckla kursen? (kommenterat av kursansvariga)

Gruppstorleken lyfts och mindre grupper om 2-4 personer förespråkas. Till årets kursomgång har vi satt ett max-tak om 5 gruppmedlemmar, till nästa år kommer det att vara 3 medlemmar och att varje medlem då istället får göra två intervjuer istället för en. På så sätt bibehålls mängden empiriskt material då studenten får genomföra ytterligare en intervju, något som flera påpekat muntligt och skriftligt som en förbättring. På så sätt kan man lära av första intervjuens misstag och problem.

En kommentar undrar om det är eftersträvansvärt att en övervägande del av kursdeltagarna tvingas komplettera sina inlämningsuppgifter, utan istället borde undervisning och handledning utformas på ett sätt så att kursdeltagarna lyckas tillskansa sig de kunskaper som efterfrågas. Kursansvariga har lagt en dag av kursen till kompletteringar då vi ser en pedagogisk poäng i att ta tillvara på den återkoppling som ett slutseminarium ger, som en del i lärandet. Dessutom vet vi av erfarenhet att kraven på komplett formalia i sökuppdraget ofta innebär åtgärder av olika slag. Här tänker vi också som så att kunskap om att utforma referenser korrekt är ett viktigt redskap och att kunskapen kan förgås om referenserna släpps igenom felaktiga. Kommentaren pekar dock på en viktig aspekt i att undervisningen ska utformas på ett sätt som gör att kompletteringar inte borde vara nödvändiga och vi kommer att arbeta med utveckling av kursinformation och undervisningsinslag för att minimera

kompletteringar. Vi vill dock påpeka att kompletteringar är något som varierar mellan kursomgångar beroende på rapporternas innehåll och utformning.

Opponeringen har beskrivits som oförberedd av någon grupp, vilket upplevdes som tråkigt då författarna gärna velat få fler kommentarer på rapporten. En annan kommentar gäller språkbruket i en rapport och hur seminarielidaren hanterat detta. I kommentaren påtalas att i akademiska moment bör inte olika personliga övertygelser framkomma, utan baseras på objektivitet och akademiskt språk. Lärarna i kursen har diskuterat händelsen och seminarielidaren är överens med det som framkommer i kommentaren om objektivitet. Samtidigt vill vi påpeka att diskussioner om språkbruk är en av flera ingredienser vid granskning av text.

Några kommentarer berör huruvida handledare och rättande lärare är överens om rapportens kriterier och utformning. Vi är medvetna om att det här är återkommande kritik vid slutseminarier och försöker därför aktivt att arbeta för en samstämmighet och rättvis bedömning. Det görs bl a genom återkommande lärarlagsträffar och diskussioner om något t ex dykt upp vid handledning. I förberedelsen till slutseminariet har rättande lärare ett rättningsmöte där rapporternas förtjänster och problem diskuteras. Men att få en exakt samstämmighet mellan kommentarer på texter är mycket svårt och att diskutera, fråga och reflektera över tillvägagångssätt, val och sätt att presentera resultat är en viktig beståndsdel i akademiska sammanhang. Vi kommer att fortsätta med ett likadant upplägg med rättningsmöte och genomgång av rapporter framöver.

Under kursen har vi poängterat att programmet har en variation av arbetsformer, både individuella och i grupp. De flesta yrkesverksamma bibliotekarierna kommer också att arbeta i olika gruppkonstellationer, både i sin närmiljö och på distans. Kursen ger alltså möjlighet för deltagarna att träna på arbete i grupp. Detta har alla haft förståelse för men i någon grupp har det funnits problem på individnivå som försvårat arbetet. Framöver planerar vi lärare därför att ge ännu fler tips än vad vi redan gör på hur samarbetet kan ske för att komma igång snabbare med arbetet, utöver att gruppstorleken kommer att bli mindre. Vi kommer också att överväga om att göra fler schemalagda avstämningar och handledning för att stödja med lite fler ramar. Det är också till fördel för handledarna som bättre kan planera in sin handledningstid.

Kursansvariga

Maria Ringbo och Monika Johansson